

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyitlár soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többzörli hirdetésnél árkedvezmény.

A kormányzótanács rendelete a lakások és helyiségek rekvirálásáról.

A „Brassói Lapok“ írja: A nagyszebeni kormányzótanács belügyminisztere tekintettel arra, hogy több hivatalnak nincs helyisége és több tisztviselőnek nincs lakása s tekintettel az eskült nem tett magyar állami tisztviselőkre és a lakosság más részének a szükségtelen felül álló lakásaira, a következő helyiségek és lakások lefoglalására ad jogot:

Lefoglalhatók:

- azon lakások és helyiségek, melyeknek tulajdonosai e lakásokkal üzérkednek;
- sürgős szükség esetén olyan lakrészek, melyekre az illető bérlőnek nincs feltétlen szüksége;
- a jelenleg is hivatali vagy üzlethelyiséggül szolgáló lakások;
- lakások, melyekre okvetlen szükség van, de amelyek helyett megfelelő más lakás biztosítandó a lakosoknak.

Az átköltöztetés terhét a szállítási hivatal viseli.

A rekvirálással kapcsolatban a kártérítési igényre sem a felekkel, sem a szállítási hivattal szemben nincs joga a rekvirált lakás bérlőjének vagy tulajdonosának.

Butorozott helyiségek rekvirálásánál a butorok is lefoglaltaknak tekintetnek.

Az így lefoglalt butorozott lakások bérösszegét a felekkel együtt a szállítási hivatal állapítja meg.

Az ezen rendeletet kijátszó intézkedések érvényteleneknek fognak tekintetni.

A jelen rendelet intézkedéseinek végrehajtására a szállítási hivatal vagy más a kormányzótanács által e célra kijelölt hivatal jogosult.

A rendelet, mely a kormányzótanács szeptember hó 20-iki üléséből kelt, azonnal hatályba lép.

Felszámolnak az Osztrák-Magyar-Bank fiókjai.

Az Osztrák-Magyar-Bank szerepét a Banca Nationala tölti be.

Kolozsvár, okt. 15.

Az „Ujvilág“ írja: Az Osztrák-Magyar-Bank 1920. január 1-én megkezdte felszámolását. Privilegiuma ez év december 31-én lejár és ezzel be is fejezte működését. Megszűnik, mert privilegiuma illuzóriussá válik, minthogy új bankjegyeket most már nem bocsátjhat ki. Az Osztrák-Magyar-Bank a fehérhátú bankjegyek kibocsátása óta már nem is bocsátott ki új bankjegyeket, csupán legutóbb kétszázötven millió korona értékűt nyomtatott, hogy a megszállott területekről felszállított fehérhátú bankjegyek becserélését eszközölhesse.

A január 1-én kezdődő felszámolási műveletre, amely előreláthatóan másfél évig fog tartani, az összes fióktintézetek is megteszik az előkészületeket. Megbízható helyről nyert értesülésünk szerint a román impérium alatt

levő fióktintézetek felszámolását, illetve a felszámolás előkészítését Hiemesch Frigyes főfelügyelő, az Osztrák-Magyar-Bank nagyváradi fiókjának főnöke fogja vezetni és ő fogja vezetni a felszámolással járó összes tárgyalásokat is.

Az Osztrák-Magyar-Bank román impérium alatt levő területek fiókjainak megszűnésével minden bizonnyal a bukaresti Banca Nationala fogja az Osztrák-Magyar-Bank szerepét betölteni, amennyiben ez a bank gondoskodik a bankjegyek pótlásáról és forgalombahozataláról. A csehek által megszállt területen már két új bank alakult és a cseh-szlovákok átvették ott az Osztrák-Magyar-Bank fiókjait, sőt már pénzeket is nyomattak. Különben pedig a csehek is koronákban számítanak. Most szándékoznak 1 és 2 koronás bankjegyeket nyomtatni. Hasonlóképpen jártak el a lengyelek, akiknek már szintén van bankójuk, sőt márkájuk is.

Románia területén nem kell utazási igazolvány csak személyazonossági igazolvány.

Az „Ujvilág“ írja: Az utazást illetően, különösen az utóbbi időben, több rendelet jelent meg, ami aztán zavarossá tette a helyzetet, úgy, hogy a közönség teljesen tájékozatlan maradt afelől, hogy miképpen utazhatik. Éppen ezért szükségesnek tartottuk illetékes helyen érdeklődni, ahol a közönség tájékoztatására a következőket közlik:

— Két zóna van. Az egyiknek a határvonala Máramarossziget, Szatmár, Nagykároly, Érmihályfalva, Nagyvárad, Zerind, Simánd, Arad, továbbá a Maros folyása végig Erdélyig. A Bánát nem esik e határvonalba, de Temesvárra lehet kivételesen engedélyt kapni. E határvonalon belül kelet felé és az egész régi Romániában és egész Biharmegyében nem kell utazási igazolvány, csupán egyszerű személyazonossági igazolvány, amelyeket a városiak részére a városi, a megyék részére pedig egyelőre a megyei prefekturán állítanak ki 2 korona illeték lefizetése ellenében. Ez a személyazonossági igazolvány fénykép nélküli. A megyeiek részére egyelőre ugyan a megyei prefekturán állítják ki, de a prefektúra rövid időn belül kiosztja a nyomtatványokat a községeknek és akkor mindenki részére illetékes helyen fogják kiállítani.

A második zóna az itt jelzett területektől nyugatra a Tiszáig. Ennek a zónának áttépésére fényképes igazolvány szükséges, amelyet a prefektúra állít ki.

A Tiszántúli vidékre pedig csak abban az esetben lehet utazni, ha a prefektúra, illetőleg az illetékes hatóság véleménye alapján Debrecenben a Cheful de Stat major, vagy Nagyszebenben a Zona de supraveghiere látta meg a beküldött vagy személyesen oda-vitt igazolványt.

Hazatérnek a magyar hadifoglyok.

Budapest, okt. 14.

A „Keleti Ujság“ írja: A Magyar Távirati Iroda jelenti: A dunántúli központi kormánybiztosság az Olaszországból hazatérő hadifoglyok fogadtatása érdekében felhívást adott ki. A felhívás ezeket mondja: A magyar hadügyminiszter kiküldöttjétől nyert értesülés szerint — így szól a felhívás — olasz fogságban volt fiaink hazajövele végre megindult. Villach, St.-Gotthard, Szombathely és Pápán át Csóira jönnek, ahol egy nagy táborban fognak rövid időre elhelyezést nyerni, hogy azután egyrészt hazabocsáttassék, más részük továbbra is hatósági kezelés alatt maradjon. St.-Gotthárdon és Pápán fogadó bizottságok fognak működni és az érkezőket élelemmel ellátják, míg Szombathelyen ezt valószínűleg a Vöröskereszt egy különítménye fogja végezni. A magyar kormánybiztosság felhívással fordul minden magyar emberhez és asszonyhoz, hogy meleg, szeretetteljes fogadtatásban részesítse a hazatérő foglyokat. Nyomatékosan felkéri a kerületi és törvényhatósági kormánybiztosokat, hogy a közigazgatási tisztviselők legszélesebb körének a bevonásával a jelzett vasuti vonal utolsó kis állomásán is gondoskodjanak megfelelő fogadtatásról. Királyhidán oroszországi foglyok érkeznek meg Ausztrián keresztül és innen mennek Csóira.

Szabad a szeszfőzés.

Az „Aradi Közlöny“ írja: A román kormányzótanács pénzügyi osztálya egyik legutóbbi rendelkezésével az eddig működött központi szeszfőzdék engedélyeit visszavonta és megengedte, hogy az egyes egyének által beszerzendő, illetve a községek használatára vissza adandó kincstári főzőkészülékeken úgy mint régebben, a főzőkészülék napi termelőképességének alapul vételével általános szerinti adózás mellett szilvát, borseprűt és törkölyt lepárolhassanak.

Ezen körülményt azzal teszi közhirrre a tanács, hogy új szeszfőzőkészülék megszerzése 48 óra alatt az illetékes pénzügyőri szakosznak bejelentendő.

— Mikor fogad Maniu? Október hónap folyamára Maniu Gyula dr., a kormányzótanács elnöke hetenként két fogadónapot állapított meg: szerdát és pénteket. A Nagyszebenbe utazók tehát úgy rendelkezzenek idejükkel, hogy csak ezeken a napokon juthatnak Maniu elé.

— A duna bizottság székhelye — Budapest. Tronbidge angol admirális a felkinálkozó Bécs, Pozsony és Belgrád mellőzésével Budapestet választotta a Dunabizottság székhelyéül. Az admirális családja már utban is van Londonból Budapest felé.

Reggeli köszöntés.

Hajnalban foháskodtam:
Istenem, küldj nekem
Egyszerű asszonyi szókat,
Szívélyeseket, jókat,
Melyekkel megköszönjem
Páromnak, életem
Jóságát, szépségét.
És Isten elküldte a szókat,
Amiket szólnom kellett.
Alázattal és halkán
A reggeli fényben...

— Párom,
Köszönöm az estét —
Vágyaid, csókjaid estét
Szép szemed végtelenségét —
Néma nászi beszédét.

Párom,
Köszönöm a szép álmomat
És boldog nyugovásomat,
— Hajamon aluvó kezed
Néha úgy reszketett. —

Köszönöm a hajnali békét,
Ami jött zsongva és zenélve,
Mint harangszó száll kert közepébe...
A lelkem ébredt és imádkozott...

Párom,
Köszönöm az ébredéseim
És ezt a szent aggodalmat,
Amit hagyott ölelésed
S a mi most testemben reszket
Édesen és busan —
Mint a halál — s mint az élet.

Erdős Renée.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** Az erdélyi püspök Fazakas István segédlelkészt saját kérésére Petrozsényből visszahelyezte Csikszentgyörgyre Incze Domokos alesperes-plébános mellé, akit a kászonalcsiki esperesi kerület tanfelügyelőjévé nevezett ki.

— **Közigazgatási kinevezés.** Dr. Vasinca Tamás hunyadmegyei prefektus ifj. Takács Jánost a hátszegi rendőrkapitány fiát Pujra nevezte ki szolgabírónak.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte dr. Szöllősy János helybeli ügyvédet: Lilike leánykája alig 18 hónapos korában pár napi szenvedés után f. hó 3-án meghalt. Temetése f. hó 5-én ment végbe nagy részvét mellett. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt: „Dr. Szöllősy János és neje szül. Tóth Lici, a nagyanyák és az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy egyetlen feledhetetlen gyermekük, Lilike életének 18-ik hónapjában f. év október hó 3-án délután, rövid szenvedés után Szászvároson elhunyt. A drága halott földi porai f. hó 5-én d. u. 3 órakor fognak a gyásházából a helybeli ref. temetőben örök nyugalomra tétetni. Emléked örökké közöttünk fog élni! Szászváros, 1919. október hó 3 án.”

— **Tanügyi kinevezés.** Vula Romulusz hátszegi polgári iskolai tanárt a nagyszabeni román kormányzótanács vallás és közoktatásügyi reszort főnöke a dicsőszentmártoni román polgári iskola igazgatójává nevezte ki.

— **Patti Adelina meghalt.** Londoni távirat jelenti, hogy Patti Adelina, a világ leg-híresebb énekesnője 77 éves korában velszi birtokán meghalt. Patti világraszóló sikereit csodálatos hangjával 1860—1890. években aratta mint operanékesnő. Háromszor ment férjhez, előbb Caux márkihoz, aztán Nicolini tenoristához, végül egy svéd báróhoz.

— **Halálozás.** Néhai Schuleri Frigyes özvegye szül. Wallepági Jozefine f. hó 11-én 62 éves korában Szászvároson meghalt. Temetése, amelyen a családtagok, kiterjedt és széles körben ismert rokonság nagy számban vett részt, f. hó 12-én az evang. egyház szertartása szerint ment végbe a város közönségének óriási részvétele mellett. A család külön gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt.

— **A páрмаi herceg nősül.** Sixtus páрмаi herceg, Zita királynő öccse, aki annak idején Károly király híres levelét vitte el Poincaré elnökhöz, a francia ősi arisztokrata házak legelőkelőbbjéből nősül. Eljegyezte de la Rochefoucauld hercegnőkisasszonyt.

— **Szerkesztőváltás.** Regenholt Oszkár, a „Hunyadvármegye” című laplársunk kitűnő tollú szerkesztője eltávozás folytán a szerkesztést átadta Gyarmathy Ferencnek, ki-nek nevét megyénkben már előnyöse ismeri a közönség.

— **Dr. Pop Jusztin egyetemi tanár lett.** A „Renasterea Romana” nyomán közöljük, hogy dr. Pop Jusztin dévai ügyvédet a nagyszabeni kormányzótanács a kolozsvári tudomány-egyetemhez tanárrá nevezte ki.

— **Halálozás.** Telkes István áll. tanító, ki hosszabb ideig volt a dévai tanfelügyelőséghez beosztva mint tollnok, Szolnokon, életének 38-ik évében f. hó 1-én meghalt.

— **Rendelet a moratóriumról.** Akormányzótanács a hadiállapottal kapcsolatos moratóriumról rendeletet adott ki. A rendelet a következőket mondja: Az összes olyan moratórium rendelkezései, amelyeket eddig még nem oldottak fel, az alábbiak kivételével hatályon kívül helyeztetnek: Mindazok a tartozások, amelyekre nézve Csikvármegyében s Háromszék megye kézdi és kovásznai járásai-ban a 3108—1918. M. E. számú rendelet moratóriumot engedélyezett, két egyenlő részletben fizetendők, még pedig úgy a tőke, mint az esedékes kamatok. Az első részlet 1919. novemberében, a második 1920. évi januárban és pedig az eredeti fizetési napnak megfelelő napon, amelyet a szerződés vagy az előbbi rendeletek alapján kell megállapítani. Ha pedig fizetési nap nincs megállapítva, az illető két hónap utolsó napján. Ami a többi, az említett rendeletben fel nem sorolt tartozásokat illeti, ezek a szerződés vagy a törvény alapján bírálandók el. Az 1380—1915. M. E. sz. moratóriumi rendelet, amit az „Igazságügyi Közlöny” 1915. évi 4. száma, 187-ik oldalán s az 1915. évi 8. száma, 471-ik oldalán közölt, érvényben marad. Kivételt képeznek és moratóriumot élveznek továbbra is azok, akik a román hadsereg kötelékébe tartoznak.

— **Jótekonycélu műsoros-estély Hátszegen.** Vettük a következő meghívót: Tisztelettel meghívjuk a folyó hó 21-én, a hátszegi izr. hitközség védnöksége alatt a polg. iskola tornatermében tartandó jótekonycélu, tánccal egybekötött műsoros estélyre. A tiszta jövedelem mind a hátszegi, mind az erdély-részi zsidó kulturális alapok gyarapítására fog fordíttatni. A jótekonycél érdekében adott felülfizetéseket hirlapilag nyugtázzuk. A jegyek a pénztárnál válthatók este 6 órától kezdve. I. oszt. jegy 10, II. oszt. jegy 6 K személyenként. A műsoros estély 7 és fél órakor kezdődik. Utána tánc az „Arany Bárány” helyiségében. Hátszeg, 1919. év október hó. — Műsor: 1. Nyitány. „Hádlukász hánér”. (gyertya-gyújtás.) Játsza Eötvös L. zenekara Braun Sándor főkántor vezetésével. 2. „Hatikvó”. Énekli a hátszegi zsidó énekkar. 3. Megnyitó beszédet mond Márton Izidor hitközségi al-

elnök. 4. „Hakausz” Frugtól, szavalja Kramer Szabin kisasszony. 5. Rövid visszapillantás a zsidók ó-kori történetére, felolvassa dr. Steiner Vilmos főrabbi. 6. II. Szimfonia, Haydn-tól. Zongorán előadják Simon Minka és Böske kisasszonyok. 7. „Zion” Jehuda Halévitől, szavalja Lengyel Ákos. 8. Opera részleteket énekel Berkovits Sárika kisasszony, a budapesti Fővárosi Orfeum tagja. 9. „Tiszborach”. Levandovschitól. Énekli a hátszegi ének- és zenekar. — A rendezőség felkérésére közöljük, hogy mindazok, akik ezen előadásra megjelenni szándékoznak s amennyiben Hátszegen lakásuk nincsen, sziveskedjenek ezen szándékukat a hátszegi zsidó hitközséggel táviratilag közölni, hogy megfelelő lakásról és az állomáson kocsi- és gondoskodás történhessék.

— **Meghalt Kolozsvár poétája.** Jékely Aladár, az erdélyi magyarság kedvelt poétája október 10-én este meghalt Kolozsváron 73 éves korában. Jékely Aladár egy emberöltőn át dolgozott csendben a világtól elvonulva. Nem tudta, nem is akarta adminisztrálni saját magát, ez volt az oka, hogy Budapesten alig ismerték. De annál jobban ismerték és szerették Erdélyben, amelynek élete végéig hű, odaadó lantosa volt.

— **Uj román lapok.** F. hó 4-én indult meg Vajdahunyadon a „Glasul Hunedoarei” című hetilap Deák Gábor felelős szerkesztésében és Déván a „Romania Libera” című hetenként kétszer megjelenő lap egy szerkesztő-bizottság felelős szerkesztésében.

— **Dollárkölcson Európának.** A „Le Progres” írja: Newyorkban híre jár, hogy Amerika a jövő évben két és félmilliárd dollárt fog Európának kölcsönözni.

— **Ref. lelkészi kinevezések.** Nagy Károly erdélyi ref. püspök Nagy Gyula nagy-rápolti ref. lelkészt a harói egyházközség lelkészévé, Fekete János alpestesi lelkészt pedig a nagy-rápolti egyházközség lelkészévé nevezte ki. Itt említtük meg, hogy Magyar Domokos harói ref. lelkész választás folytán Hozsdátra került, ahol az ottani ref. egyházközség lelkésze lett.

— **Hogy történik a szavazás.** A nagyszabeni kormányzótanács által közigazgatott területeken november 2-án lesznek a képviselőválasztások. A szenátorválasztásokat november 7-én fogják megtartani. A választás úgy történik, hogy a választó a választói igazolvánnyal igazolja magát. Netáni elvesztés esetén a választási elnök a választói névjegyzék alapján újabb igazolványt állít ki. Az elnök a választónak átadja az összes jelöltek névcéduláit és egy borítékot, amikkel a választó egy külön helyiségbe vonul, ahol ellenőrzés nélkül választ a jelöltek nevei közül. A választott cédulát a borítékba teszi, amelyet lezár, a többi cédulát pedig az ottlevő urnába dobja bele. Azután visszamegy a választói helyiségbe, ahol a lezárt borítékot átadja az elnöknek, aki ezt beledobja a mellette felállított urnába.

— **Kiterjesztik a pénzesutalvány-forgalmat.** A „Keleti Ujság” írja: A kolozsvári kerületi postaigazgatóságnál szerzett értesülésünk szerint a vidéki postahivatalokat is bevonják a pénzesutalvány-forgalomba. Utalványon pénzt küldeni ma tudvalevőleg csak Erdélynek a nagyobb városaiba, vagyis összesen 35 helyre lehet. — Ezuttal azonban olyan irányban folynak az előmunkálatok, hogy az utalvány-forgalom rövidesen a megszállott területek csaknem minden helyére kiterjeszthető. Ennek az intézkedésnek nagy hordereje nyomban felismerhető, ha meggon-

doljuk, hogy egyedül az erdélyi postakerület alá több mint 400 postahivatal tartozik. Az erre irányuló tárgyalások már igen előrehaladott stádiumban vannak és remélhető, hogy a már ma is egyre növekvő utalvány-forgalom a kiterjesztés révén hatalmas lendülethez fog jutni. A levél és távirat-forgalom egyre növekszik, míg a csomag- és telefon-forgalom kiterjesztésének a fennálló cenzura jelentős akadálya. Csak a cenzura enyhülésével jutnak ezek szabadabb fejlődéshez.

— **Gyilkosság.** A napokban Kudzsiron véres dráma játszódott le. Walter Ödön, javító-intézetből kikerült 20 éves ifju szerelmi féltékenységből sziven szurta Tőke erdőaltiszt 19 éves leányát, Tőke Irént. A leány nyomban meghalt. Dr. Kádár Ferenc bír. jegyző a vizsgálatot megejtette s a gyilkost, aki beismerte tettét, a dévai ügyészségnek adta át.

— **Foxterrier-kiállítás és műkotoró-verseny.** A temesvári foxterrier-tenyésztők november első felében nagyszabású kiállítást és versenyt rendeznek. Nevezési iver Sebők, Temesvár „Palaze“ kávéház, vagy S. Kovách Ujarad küldendők. Nevezési zárlat október 25. Biró S. Kovách Ujarad, D. F. K. ügyvezető igazgatója.

— **A „Tavaszi“ tizenhetedik számának kiemelkedő irodalmi szenzációja** Nagy Zoltánnak, a nyugat és az egész magyar líra egyik büszkeségének gyönyörű verse „A kéz“ amely a nagyszerű költőt képességeinek teljességében reprezentálja. A kitűnő poéta, akinek minden verse esemény volt a budapesti irodalmi piacon, ezentul állandóan emelni fogja a „Tavaszi“ nivóját kiváltságos írásaival. Vezércikket ezuttal Zsolt Béla irt „A kérlelhetetlen ősz“ címmel, eltemetvén benne a régi, kedvesen bánatos obligát ősz dalt, amelynek helyét az eseményekből folyó komor fájdalom foglalták el. Ladányi Zoltán, a „Tavaszi“ társszerkesztőjének négy finom veftű verse szerepel az új számban és lírai és formai gazdagságának teljes klaviaturáját megszólaltatja. Biró László „Férjek kiskátéja“ címmel irt pompás, színes melankólikus novellát, amely eddigi írásainak csokrát értékesen gazdagítja. Feltűnést keltő prózai írás a fiatal Szász Imre „Kis csikó“ című novellája, amely bájos hangjával és csöndes, könnyes tragikumával mély hatást kelt. Zsolt Béla regénye „A fehér kutya“ a negyedik folytatásához érkezett el. Kiszélesedő keretei közé beömlik a kor eszmei és érzelmi története, izgató koloritot adva a középpontban álló szerelmi történetnek. Oláh Béla nemes rezignációval megírt gyönyörű kis verse, Kolpaszky Lajos bravuros technikájú poémája, a „Lesben“ rovat nagyszerű satirikus cikke, az „Arrivéi erdő titkai“ és a kritika rovat, amely az új festőkkel foglalkozik, egészíti ki a szám bőséges tartalmát. Ujítást is hoz ezuttal a „Tavaszi“: Radányi Zoltán vezetésével Sakkrovatot indított, amelyben már ezuttal érdekes feladvánnyal kedveskedik a sakkjáték híveinek.

— **A magyar írók kivándorlásához** keserű észrevételeket fűz Tabéry Géának a „Magyar Szó“ első októberi számában írott vezércikke. Dutka Ákos nagyszerű verse, az „Elereszt a pusztát“ ugyancsak erről a sorscsapásos vérvesztésünkről, a kivándorlásról zokog szívtépően. A kitűnő folyóiratban Oláh Gábor most fejezi be Csokonairól írott szenzációs szindarabját, mely a jövő héten mint a „Magyar Szó Könyvtárának“ első száma önálló kötetben is megjelenik s bárhol kapható lesz, ahova eljut a „Magyar Szó“. „Sármány a havon“ című elbeszélését Ujfalusi László, a „Nyugat“ kitűnő munkatársa küldi

mint első prózai írását. Verseiből őt már régén jól ismeri a folyóirat közönsége. Palásthy Marcell „A haszontalan ember“-ről ad meghatározó tollrajzot frappáns budapesti novellájában. A hét fóruma rovatban Kiga sürgeti a képzőművészet decentralizációját arra a mintára, melyet éppen ennek a lapnak szuggesztív törekvése az irodalomban máris diadalra vitt. Bárd Oszkár, valamint Ferenczy György képviselik ezuttal verseikkel a költészetet, míg a regényrovatban Dosztojevskij Karamazovja jutott izgalmas bonyodalmakig.

— **Pénzellenőrzés a vasuti állomásokon.** A kormányzótanács sajtóirodája jelenti: A román fővámgazgatóság intézkedéseket tett, hogy az utazóknak a vasuti állomásokon a pénzkészletét megvizsgálják a „Banca Nationala“ papirpénz ellenőrzése végett. Ezeknek a pénzeknek a kivitele tilos. Érkezésnél pedig az olyan papirpénzt, amelynek behozatala tilos, elkobozzák.

— **Lefújták a papi nőtlenség eltörlését.** Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök az alsó papságot Gyulafehérváron gyűlésre hívta össze az elmúlt héten. A papi gyűlésnek egyik legfontosabb tárgya volt a papi nőtlenség kérdése. A gyűlés kimondotta, hogy nem tartja alkalmasnak és elérkezettnek az időt arra, hogy a papi nőtlenség eltörlésének kérdésével foglalkozzanak.

— **Két korona 50 fillér a lei.** Az erdélyi csapatok parancsnoksága Budapesten 2 korona 50 fillérben állapította meg a lei értékét. Mindazokat, akik ezt a rendeletet nem respektálják, a hadbíróóság súlyos pénzbüntetéssel sújtja.

— **Megszűnt lap.** A „Curierul Hunedoarei“ című dévai román heti lap, mely dr. Pop Jusztin szerkesztésében jelent meg, az elmúlt héten megszűntette megjelenését.

— **Déván is megszűnt a borralaló rendszer.** Több nagyvárosi kávéház mintájára múlt hét szombatján a dévai kávéházakban is megszűnt a borralaló rendszer. A dévai kávéházak pénccerei küldöttségileg fölmentek a város polgármesteréhez és kérték, hogy mivel a tulajdonosokkal már megegyezés történt szüntesse be az évtizedek óta fennálló borralaló rendszert. A polgármester a városi árvizsgáló bizottság útján maximáltatta az étlapokat és a borralaló rendszert eltörlötte. A kávéházi személyzet ezentul 20—20 korona heti fizetést kap és a bruttó bevétel 10%-át, amely átlagos számítás szerint havonta 1200—1500 koronát jelent személyenként.

— **Borvásárlás.** A szászvárosi vendéglősök és korcsmárosok részvénytársasága a napokban Borberekben özv. Benedekné 15 holdas szőlőjének idei termését mustként literenként 12 koronájával megvásárolta. A különböző fajszőlőből álló termés — dacára a kedvezőtlen időjárásnak — elsőrangú, cukortartalma nagy s így a részvénytársaság előnyös vásárt kötött.

— **Felosztják a monarchia vasuti anyagát.** A legfelsőbb tanács elhatározta, hogy egy bizottságot küld ki az Osztrák-Magyar monarchia vasuti anyagának ideiglenes szétosztására.

— **Személyforgalom az Arad—brádi vonalon.** Folyó hó 6-ától kezdve a következő személyvonatok közlekednek Arad—Brád között: Aradról indul reggel 5 óra 40 perc, Brádra érkezik délelőtt 11 óra 53 p., Aradról indul d. u. 12 óra 48 p., Brádra érkezik este 7 óra 48 perc, Brádról indul reggel 3 órakor, Aradra érkezik d. e. 10 órakor, Brádról indul d. u. 1 óra 13 p., Aradra érkezik este 7 óra 38 p.

— **Az egyházak kára a kommunista uralom alatt.** A kommunizmus ideje alatt Fáber Oszkár, budapesti tanár, rendeletet adott ki, hogy mindenütt foglalják le az egyházak minden vagyonát s csupán az istentisztelet céljaira szolgáló helyiségek legyenek ez alól mentesítve. Összesen 670 hitfelekezeti intézmény vagyonát likvidálták s a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kimutatása szerint az elrekvirált vagyon 204 millió volt a következő feloszlással: katolikus egyház 115 millió, református 26, evangélikus 16, unitárius 1 és fél, izraelita 44 millió. Az egyházak elvett vagyonukat már visszakapták, kivéve azt, amit közben a népbiztosok elsikkasztottak.

— **Eladó 120—130 drb. korpás hektós zsák, 10 boros, 6 pálinkás hordó, egyfogatu féderes kocsi, egy lóra való hám, továbbá Algyógy községben több ház és kert. Bővebbet a szerkesztőségben.**

— **Egy jókaraan lévő ellenőrző üzleti pénztár eladó.** Az amerikai gyártmányu pénztár a híres National Cash Register Co. cégnél Daylon (Ohio)-ban készült. Bővebbet lapunk szerkesztőjénél.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“ hetilap előfizetési ára:

Egész évre	— —	20 kor.
Fél évre	— —	10 kor.
Negyed évre	— —	5 kor.
Egyes szám ára	—	40 fill.

5245. sz. Körrendelet.

Az 1919. évi 3. sz. rendelet, mely május hónapban módosított és amely a polgári személyeknél talált fegyverekre és municióra vonatkozik, teljes hatályában fennáll.

a) Szigoruan tilos lő és oldalfegyvereknek (kard, szurony stb.) hordása és megtartása, valamint lőszer és robbanó anyagoké is, bárminő legyen is az (töltény, dinamit, ekrazit, kézigránát stb.)

b) Akik ilyen fegyverek és lőszer birtokában vannak, kötelesek ezeket a legközelebbi katonai parancsnokságnál egy átvételi elismervény ellenében beszoolgáltatni.

c) Az a) és b) alatti rendelkezéseknek végre nem hajtása esetén, úgy a bűnösök, mint azok, akiknek tudomásuk van a dologról, de azt be nem jelentik, 10 évig terjedhető fegyházzal és 10.000 lei pénzbüntetéssel büntetnek.

Tekintettel arra, hogy egyes helyeken még vannak fegyverek és lőszer olyan személyeknél, akik azt állítják, hogy nem volt tudomásuk a 3. sz. rendeletben előirtakról, az ostromállapotról szóló törvény 6. §-a alapján rendeljük:

1. 1919. okt. 20-ig a végső határidő, mely alatt ezen rendelet előírásának eleget kell tenni.

2. A helyőrségek parancsnokai, a térrancsnokságok, a csendőrök és a közhatalom egyéb közegei összeszedik azok fegyvereit, akiknek eddig külön fegyverviselési engedélyük volt.

Mindazok, akik jelenleg közérdekből járnak fegyverrel (rendőrség, erdő- és mezőőrök stb.) és azok kiknek magánérdekből jelenleg külön fegyverviselési engedélyük van, akár katonai, akár polgári hatóságoktól, vagy a felügyeleti zóna praetoratól átvizsgálás végett kötelesek azokat beszoolgáltatni.

A térrancsnokságok és a csendőri kerületek kimutatásokban ellenőrzik ezeket az engedélyeket. Minden esetben kitüntetendő:

a) a fegyverviselésre jogosultnak neve és vezeték neve,

- b) az ok, mely miatt az engedély kéretett,
c) vajon ezen okok ma is fennállanak,
d) ki adta ki az engedélyt és mikor,
e) a térparancsnokság véleménye (a csendőrparancsnokságé), meddig jogosult a kérelem.

Ezek a kimutatások valamennyi engedéllyel okt. 25-ig a zónához küldendők be.

Minden engedélyre vezetendő rá (vajjon föltétlenül szükségesnek tartja-e, hogy az érdekeltnek engedélye legyen) és hogy az állam biztonságára nézve nem veszélyes.

Az összegyűjtött fegyverek, akár önként szolgáltatottak be, akár házkutatás útján találtak meg, a csendőrkerületek raktáraiban helyezendők el; egy kimutatás készítendő, melyből kitűnt a fegyver neve, rendszere, a gyár, a kaliber, az állapot melyben átadott és a munició neve.

A térparancsnokságok a letevőknek kiadandó elismervényekben feltűntetik ezeket az adatokat.

A csendőrkerületek raktárnokokkal kezelik ezeket és ezek állapotáért felelősök míg adott parancsra át nem adandók, amikor a felmerült kezelési kiadások megtérítetnek.

6. Egyedül a felügyeleti zóna illetékes a jövőben a fegyverhordási engedély kiadására.

7. A jövőben minden magánszemély, kinek föltétlenül szüksége van a fegyverre, a személy és vagyonbiztonságának megvédésére írásbeli kérvénnyel fordul az illetékes csendőrkerületi parancsnoksághoz, mely az esetet megvizsgálja és írásbeli véleményt ad, ezután a prefektus írásbeli véleménye kérendő ki és ennek megtörténte után a felügyeleti zónához továbbítandó.

A felügyeleti zóna parancsnoksága:

PETALA s. k.
hadosztály tábornok.

Eladó ház. A Főtéren egy emeletes ház eladó. — Cim a kiadóhivatalban.
65 2-2

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” könyv- és papir-kereskedésébe egy ügyes fiú, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Hasatschek Károly

✦ építőmester ✦

7 13-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Hirdetések jutányos árban — felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

VASILIE BUDOIU
kádár-mester

Etvállal e szakba vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett.

39 7-10

Szászváros, Malom-u. 22. sz.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyenű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stílszerű előállítását, ennek

könyv és papirkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Szokott Ön hirdetni?

Reklám!

E nélkül nincs üzleti élet! oo

Aki ingatlant vagy bármit vesz, elad, bérel, bérbead, vagy vállalkozik, munkát, vagy munkásokat keres, **az hirdessen a**

Reklám!

Ma már a jó bornak is cégér kell!

Többszöri, állandó hirdetéseknel nagy kedvezmény!

Szászváros és Vidéké-ben

Többszöri, állandó hirdetéseknel nagy kedvezmény!